

ARKITEKTURE KOMPJUTERI

LEKSIONI X

EMAILS, TIPET E NDRYSHME TE MAIL SERVERS

Lektor

Alban Deda

Mail Servers

Tipet e Mail Servers

- PoP Domain
- MX Records

PoP Domain

- PoP Domain quhet modeli i Mail Servers, kur HOST i jep subjektit nje hapesire ne serverat e vet
  - Ne kete hapesire krijohen te gjitha USERS te punonjesve
1. USERS ose logohen direct tek webmail : www.xxx.com/webmail

Dhe aty vendosin user/passw

POP DOMAIN

2. Konfigurojne MAIL CLIENT (outlook), duke vendosur jo vetem user/passw por edhe te dhenat tjera qe jane :

a. user/passw

b. SMTP Server

c. Pop / Imap server

d. ports per smtp/pop

e. Ssl/authetication

MAIL CLIENT

- MAIL CLIENT eshte cdo program, qe sherben per te konfiguruar email, direct ne kompjuter, pa patur nevojte qe te logohen ne nje webmail, nepermjet nje BROWSER
- Mail client standart eshte OUTLOOK
- Outlook eshte nje mail client, tek l cili konfigurohen :
  - a. User/passw, eshte user qe krijohet nga HOST

SMTP

b. SMTP SERVER

SMTP – Simple Mail Transfer Protocol

- Eshte protokolli i dergimit te email.
- Protokolli SMTP perdor porten 25 per dergim te email
- Mund te perdoret porte tjeter per dergim, ne momentin qe e konfigurojme ne Outlook, psh porta 26. Por kjo porte 26 perdoret si porte hyrese (source port), e cila para se te shkoje tek Mail Serveri, perkthehet ne portd 25 (destination port)

POP3 / IMAP

c. PoP3 – Eshte protokoll per terheqjen e emails.

- Protokolli PoP3 perdor porten 110
- PoP3 I terheq emails nga Mail Server
- Imap eshte protokoll tjeter per terheqjen e emails.
- Imap, ne dallim nga PoP3, I mban emails edhe ne PC (mailclient/outlook), por I ruan edhe ne mail server. Eshte me I sigurte, kur vjen puna per sigurine e emails.

Ssl/ Authentication

- Ne shumicen e rasteve, IT-te e subjekteve perdorin enkriptim te dergimit dhe marrjes se emails. Kjo behet per sigurine e transportimit te emails.
- Ne kete rast perdoren SMTP dhe POP3 me SSL (secure). Ne kete moment, edhe portat respective ndryshojne. Konkretisht :
- PoP3/SSL perdor porten 995
- SMPT/ SSL perdor porten 465
- Autentikimi rrit serish nivelin e sigurise, duke mundesuar qe dergimi i emails te mos behet thjeshte me ssl, por duke u autentikuar me user/passw te vete klientit.

Modeli i dyte i mailservers

MX Records

- Nje subject qe I mban emailed e veta ne nje server fizik qe ndodhet brenda ambienteve te tij – themi qe mx rekordet e mail serverit ndodhen ne IP-ne e vete klientit.
- Pra MX records jane lokalisht tek vete klienti.
- Prakikisht ne rastin konkret nuk ka ndonje ndryshim te madh ne menyren se si funksionon vete PoP Domain, pasi email-et shkojne direct ne Mail server fizik te subjektit, dhe punonjesit serish I terheqin me PoP3, njesoj sic I terheqin ne ratin PoP Domain.

PoP Domain VS MX Records

- Dallimet ndermjet ketyre dy rasteve jane keto :
- PoP Domain eshet me l sigurte sa l takon vazhdueshmerise se punes. Pra edhe nese bie internet l zyres, serish punonjesit mund te aksesojne mail-et e tyre edhe nga jashte zyres, dhe te vazhdojne punen,
- Ndersa ne rastin e MX records, praktikisht nje renie totale e internetit, bllokoi punen e vete mail serverit. Ne rast se behet nje konfigurim me l detajuar, mund te perdoren mx recorde shtese, ne menyre qe te vazhdoje puna.
- MX record ne IP e vete klientit, ka nje siguri me te madhe, sa l takon sigurise informative, pasi emailet nuk mund t'i aksesojne ISP qe mund te kishin mbajtur keto email servers, ne rastin e pare (pop domain)